

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Diagnostické triedy základnej školy
Školský vzdelávací program

Školský vzdelávací program

DRUHÝ DOMOV II



Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
Diagnostické triedy základnej školy
Školský vzdelávací program

Stupeň vzdelania: **nižšie stredné vzdelanie**

Dĺžka štúdia: **5 rokov**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Forma štúdia : **denná**

Druh školy : **základná škola**

Predkladateľ

Názov školského zariadenia **Diagnostické triedy základnej školy,
Tešedíkova 3, Košice - Barca**

Adresa: **Tešedíkova 3, 040 17 Košice-Barca**

IČO: **17150922**

Riaditeľ školy: **Mgr. Pavol Ondočko**

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: **Mgr. Veronika Jakabová**

Kontakty:

Telefón 055/6855181

E-mail: sanatorium@lvsbarca.sk

Internetová adresa: www.lvsbarca.sk

Zriaďovateľ:

Názov **Regionálny úrad školskej správy v Košiciach**

Adresa **Zádielska 1222/1, Košice**

Kontakt **055/7245 442**

Platnosť dokumentu od 01.09.2024

Podpis riaditeľ: Mgr. Pavol Ondočko

OBSAH

I. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

II. ZAMERANIE ŠKOLY

III. UČEBNÝ PLÁN A UČEBNÉ OSNOVY

IV. SPÔSOB A PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

V. HODNOTENIE ŽIAKOV

Prílohy: č. 1 Učebné osnovy vyučovacieho predmetu rozvoj manuálnych zručností

č. 2 Učebné osnovy vyučovacieho predmetu pohybové hry

I. VYMEDZENIE CIEĽOV A POSLANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

V diagnostických triedach sa vzdelávajú žiaci s narušeným psychosociálnym vývinom, s poruchami správania, ktorých špecifikom je záškoláctvo, negatívny postoj ku škole a autoritám, nedostatočná motivácia k učeniu, okrem porúch správania prítomný syndróm ADD, ADHD či poruchy učenia. Pochádzajú zo sociálne alebo výchovne zlyhávajúceho prostredia. Z uvedeného dôvodu je potrebné zistiť úroveň vedomostí dieťaťa, jeho správania a vytvárať vzdelávací, výchovný, terapeutický a resocializačný program pre každé dieťa. Pozornosť je nevyhnutné zamerať na doplnenie zameškaného učiva, špeciálno-pedagogickými metódami zmeniť vzťah detí ku škole, k učiteľom, hodnotením správania podľa platného hodnotiaceho systému deti motivovať, regulovať. Podnietiť záujem o učenie a sebavzdelávanie. Stanoviť prognózu vzdelávania žiaka. Na základe uvedených skutočností vypracovať individuálny reedukačný program, ktorého cieľom je diagnostika problémového správania, stanovenie stratégie riešenia problémov, ktorá vedie k reedukačnému procesu.

Hlavnými výchovno-vzdelávacími cieľmi sú:

- zistiť úroveň vedomostí žiaka a diagnostikovať príčiny zlyhávania. Identifikovať silné stránky, zdroje a možnosti rozvoja,
- doplniť zameškané učivo v jednotlivých predmetoch, získavať nové vedomosti podľa osnov, vytvárať a modifikovať výchovno-vzdelávací program pre každého žiaka,
- overovať spôsoby, účinné vyučovacie metódy a postupy vzhľadom na individuálne možnosti žiaka,
- meniť vzťah žiakov ku škole, učeniu pozitívnym hodnotením aj malých úspechov a prejavenej snahy,
- overovať modelové situácie, v ktorých žiaci najčastejšie zlyhávajú, formovať vzťah k učiteľom, k autorite a snažiť sa zmeniť nezdravé stereotypy,
- poskytnúť žiakovi získať korektívnu skúsenosť a možnosť náhľadu na svoje neadekvátne konanie a správanie,
- posilňovať odolnosť žiaka voči negatívnym vplyvom počas vyučovania,
- usmerňovať kariérny vývin žiaka a rozvoj zručností pre riadenie vlastnej kariéry.

II. ZAMERANIE ŠKOLY

Nakoľko sú naši klienti žiakmi so ŠVVP, je pre nás prirodzená cesta k inkluzívnemu prístupu vzdelávania. Zameriavame sa na to, aby sa každý žiak cítil jedinečný a necítil sa odmietaný. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti. Škola poskytuje podporné opatrenia (ďalej PO) podľa Katalógu podporných opatrení, Školského vzdelávacieho programu (ďalej ŠkVP) a v prípade potreby aj podľa Individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej IVP).

Podporné opatrenia 2. stupňa – cieleňá podporná úroveň

Je určená žiakom so zvýšenými nárokmi na podporu, ktoré môžu byť aj prechodného charakteru s cieľom optimalizovať a podporiť proces výchovy a vzdelávania. Podporné opatrenie vykonávajú odborní zamestnanci v úzkej spolupráci s vyučujúcimi a pedagogickými asistentami. Podporné opatrenie sa zameriava na zmiernovanie prekážok žiaka vo výchove a vzdelávaní s cieľom zabezpečiť rozvoj jeho schopností alebo osobnosti a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a rozvoja osobnosti prostredníctvom intervencií.

Podporné opatrenia 3. stupňa – aditívna podpora

Podporné úrovne 3. stupňa sú zabezpečované a vykonávané odbornými zamestnancami centra poradenstva a prevencie a školy. Škola poskytuje špecifickú podporu žiakom realizáciou buď v rámci Školského vzdelávacieho programu alebo jeho doplnením cez Individuálny vzdelávací program, pričom sa realizuje *úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti.* Žiak postupuje podľa IVP len v tých prípadoch, ak nemôže postupovať podľa ŠkVP.

Všeobecné postupy vzdelávania

Každý pedagóg, ktorý je zároveň špeciálnym pedagógom, v spolupráci s odbornými zamestnancami :

- vytvára pre žiaka bezpečné, podnetné, ústretové a prijímajúce prostredie,
- podporuje také metódy práce a overenia, ktoré sú pre žiaka efektívnejšie (skúšanie menších celkov, rozdelenie času, overenie si, či žiak porozumel, zvýraznenie kľúčových pojmov a slov v texte, používanie ilustrácií, písomky mimo triedy alebo so špeciálnym pedagógom a i.),
- upravuje hodnotenie alebo nehodnotí písomné výstupy (diktáty, slohové práce), príp. iné výstupy (učenie sa naspamäť väčšie celky, slovíčka), ktoré vyplývajú zo žiakovho znevýhodnenia,
- žiak je vopred informovaný, čo sa od neho bude vyžadovať, z čoho bude hodnotený, nech nie jeho výkon negatívne ovplyvnený,
- pri písaní poznámok poskytuje dostatok času, v prípade potreby zväži možnosť nalepenia vytlačených poznámok do zošita
- rešpektuje správanie žiaka spôsobené ťažkosťami v učení (pozornosť, pomalšie psychomotorické tempo a pamäť, nerovnomerné výkony, unaviteľnosť, grafomotorika),
- vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru,
- pri práci so žiakom používa vhodné pomôcky a učí ho s nimi pracovať aj samostatne,
- pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese konzultuje so školským špeciálnym pedagógom,
- ďalšie podmienky podľa konkrétnych odborných odporúčaní CPP.

Špecifické postupy vzdelávania žiakov s poruchami správania

- Pred začiatkom vyučovacej hodiny monitorovať aktuálne prežívanie žiakov.
- Počas vyučovania i počas prestávok žiakov pozorovať a preventívne predchádzať konfliktom.
- Zaviesť do bežnej praxe rozhovory, mediáciu konfliktov, reflexiu prežívania. Taktiež zaradiť zaradovanie relaxačných techník, arteterapeutických a muzikoterapeutických techník.
- Zaradiť pohybového uvoľnenia (sedenie v lavici je striedané zmenou polôh a rôznymi pohybovými cvičeniami). V prípade potreby umožniť opustenie triedy.
- Pri konfliktných situáciách najprv upokojit' situáciu i žiaka a vždy sa vrátiť k situácii v pokoji, dať porozumenie, vysvetliť veci alebo aj stanoviť hranicu.

- Zamerať sa výraznejšie na predvídateľnosť prostredia, dostatočne včas oznamovať zmeny a pripravovať na nich žiaka, vyhnúť sa zbytočným prekvapeniam, jasná štruktúra vyučovania, stanovený harmonogram dňa, program hodiny, dôslednosť pedagóga.
- Vyučovaciu hodinu pravidelne obohacovať o tímové aktivity a skupinovú prácu – rozdelenie triedy na skupinky a následne zadanie úloh.
- Vyhybať sa direktívnemu prístupu a príkazom či zákazom, namiesto toho sa skúsime so žiakom pokojne porozprávať a vysvetliť mu, čo sa od neho očakáva. Poskytnúť žiakovi viac podpory, porozumenia, snažiť sa vytvoriť vzťah plný dôvery.
- Uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, napr. udržiavať s ním častejší očný kontakt.
- Častejšie striedanie činností.
- Oddeliť správanie, ktoré sa nám nepáči od samotnej osoby žiaka - „Nepáči sa mi, keď robíš.....“ namiesto „Si zlý!!“
- Pomôcť žiakovi nájsť prostriedok, ktorým môže redukovať aktuálne prežívané napätie, hnev (napr. dovoliť mu kresliť, modelovať z plastelíny, využiť pomôcky na odbúranie napätia, stresové loptičky a i.).
- Na začiatku hodiny stanoviť program a na konci ho zrekapitulovať, pravidelne robiť prehľad prebratého učiva alebo činnosti, opakovať a upevňovať vedomosti a zručnosti.
- Pri vysvetľovaní zapísať na tabuľu hlavné body.
- Úlohy rozdeliť na menšie časti tak, aby zodpovedali možnostiam koncentrácie pozornosti žiakov, dokončenie úlohy okamžite potvrdiť a aj primerane oceniť.
- Školské skúšanie a práce, ktoré majú vplyv na klasifikáciu, by sa mali diať iba za dobrého sústredenia a dobrej spolupráce žiaka, a to len v prvej polovici vyučovacieho času a na začiatku jednotlivých vyučovacích hodín.
- Rešpektovať psychické prežívanie žiaka, najmä po príchode z domáceho prostredia mu poskytnúť čas na adaptáciu.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

V rámci komplexnej starostlivosti o dieťa v našom zariadení vnímame ako významné zapojiť do procesu zmeny rodinu i dieťa. Rešpektujeme rodičov s ich osobnou aj rodinnou históriou a snažíme sa im poskytnúť odborné poradenstvo i podporu pri výchove dieťaťa.

Cieľom stretnutí rodín je aj vytvorenie priestoru na vzájomné zdieľanie, spoluprežívanie či poznanie, že nie sme jediní, ktorí majú ťažkosti. Usilujeme sa problémové oblasti analyzovať, hľadať spôsoby riešenia, aplikovať ich, zistiť, čo sa osvedčilo, čo ponechať, čo naopak „vyhodit“, čo im neseďí, v čom sa necítia dobre.

Organizujeme pre rodičov a deti spoločné stretnutia, ktoré môžu pomôcť vzájomným vzťahom a rodinnému spolužitiu, do ktorého sa deti po pobyte u nás vrátia.

Hovoríme o tom:

- ako zvládať vlastný rodičovský stres, ako môžu pomôcť svojim deťom prekonávať stres,
- ako môžu prispieť k pozitívnej atmosfére doma, k zlepšeniu vzťahu s dieťaťom,
- spoznávame spôsoby ako komunikovať efektívne,
- ako zvýšiť porozumenie vlastnému dieťaťu,
- ako zvýšiť dôveru rodičov vo svoje rodičovské schopnosti, posilniť rodičovskú kompetenciu,
- ako zlepšiť domáce fungovanie, znížiť výskyt konfliktov doma, vytvoriť domáce pravidlá.

III. UČEBNÝ PLÁN A UČEBNÉ OSNOVY

Vyučovacia hodina trvá spravidla 45 minút. Začiatok a koniec vyučovania nie je ohlasovaný zvončením. Učiteľ má možnosť prispôbiť dĺžku a obsah vyučovacej hodiny potrebám žiakov s prihliadnutím na ich aktuálny psychický stav.

Školský učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie v triedach DC vychádza zo vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchami správania pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy.

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
 Diagnostické triedy základnej školy
 Školský vzdelávací program

| Vzdelávacia oblasť | Predmet | 5. | 6. | 7. | 8. | 9. |
|-----------------------------------|---------------------------------------|-----|-----|-----|-----|-----|
| Jazyk a komunikácia | slovenský jazyk a literatúra | 5 | 5 | 4 | 5 | 5 |
| | anglický jazyk | 1+1 | 1+1 | 1+1 | 1+1 | 1+1 |
| Človek a príroda | fyzika | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | chémia | 0 | 0 | 1 | 1 | 1 |
| | biológia | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Človek a spoločnosť | dejepis | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | geografia | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | občianska náuka | 0 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Človek a hodnoty | náboženská výchova/ etická výchova | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Matematika a práca s informáciami | matematika | 4 | 4 | 4 | 4 | 5 |
| | informatika | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Umenie a kultúra | výtvarná výchova | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| | hudobná výchova | 1 | 1 | 1 | 1 | 0 |
| Zdravie a pohyb | telesná a športová výchova | 2 | 2 | 2 | 2 | 2 |
| Špeciálno-pedagogická podpora | Prevenca sociálno-patologických javov | 2 | 1 | 2 | 2 | 1 |
| | Terapeuticko-korekčné cvičenia | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 |
| Povinná časť spolu | | 24 | 25 | 26 | 27 | 25 |
| Zdravie a pohyb | pohybové hry | - | 1 | 1 | - | 1 |
| Špeciálno-pedagogická podpora | rozvíjanie manuálnych zručností | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 |
| Voliteľné hodiny | | 3 | 4 | 4 | 3 | 5 |
| Povinná a voliteľná časť spolu | | 27 | 29 | 30 | 30 | 30 |

Poznámky

Voliteľná hodina vo všetkých ročníkoch nižšieho stredného vzdelávania je využitá na nový špecifický vyučovací predmet Rozvíjanie manuálnych zručností (ďalej RMZ). Vyučovaniu hodinu zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci a žiaci sa delia na dve skupiny. Vyučovacia hodina RMZ nie je klasifikovaná známku. Vyučovacie hodiny špecifických vyučovacích predmetov prevencia sociálno-patologických javov, terapeuticko-korekčné cvičenia zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci, alebo jeden pedagogický a jeden odborný zamestnanec. Táto hodina nie je klasifikovaná známku.

Učebné osnovy pre jednotlivé predmety nižšieho stredného vzdelávania sú totožné so vzdelávacími štandardami Štátneho vzdelávacieho programu pre príslušný ročník. Obsah predmetov špeciálno-pedagogickej podpory je rámcový bez vzdelávacích štandardov. Učebné osnovy pre predmet Rozvíjanie manuálnych zručností a Pohybové hry sú prílohou ŠkVP.

IV. SPOSOB A PODMIENKY UKONČOVANIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM VZDELANÍ

Základná škola pri LVS nevydáva vysvedčenie. Kmeňovej škole zasiela návrh na súhrnné hodnotenie a klasifikáciu žiaka v tých predmetoch, v ktorých sa vzdelával počas pobytu v LVS. Ak žiak navštevoval školu nepretržite viac ako tri mesiace pred koncom hodnotiaceho obdobia, kmeňová škola preberá návrh na celkové hodnotenie zo školy pri zariadení v tých predmetoch, ktoré sa v nej vyučoval. Návrh je pre kmeňovú školu záväzný. Zasiela sa po prerokovaní v pedagogickej rade školy najneskôr 14 dní pred termínom vydávania vysvedčenia. V prípade kratšieho pobytu sa v kmeňovej škole prihliada na priebežné hodnotenie a klasifikáciu v škole pri LVS.

V. HODNOTENIE ŽIAKOV

Pri hodnotení vzdelávacích výsledkov žiaka vychádzame z Metodického pokynu č.22/2011 obzvlášť z Prílohy č. 2 - Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole.

Základné princípy hodnotenia žiaka:

- Hodnotenie má byť motivujúce. Cieľom nie je dokázať žiakovi, čo nezvládol a nevie, ale naopak oceniť jeho pokroky a úspechy.
- Hodnotiť nielen úroveň osvojených vedomostí ale aj snahu a ochotu napredovať.
- Pri priebežnom hodnotení známkou poskytovať spätnú väzbu okomentovaním toho, čo sa žiakovi podarilo - kombinované hodnotenie.
- Hodnotiť žiaka v porovnaní so samým sebou - nie s výkonom spolužiakov.
- Voliť overovanie vedomostí po kratších úsekoch - zhrnutie tematického celku, po prebratí jednej témy a pod.

- Úroveň čítania hodnotiť individuálne, s ohľadom na druh a stupeň zdravotného znevýhodnenia žiaka.
- Grafický prejav nehodnotiť priebežne ani súhrnne v žiadnom predmete.
- Pri overovaní vedomostí zväžiť ústnu, praktickú alebo písomnú formu odpovede podľa aktuálneho fyzického a psychického rozpoloženia žiaka.
- Poskytnúť dostatočný čas podľa individuálneho pracovného tempa žiaka - nevytvárať časový stres.
- Poskytnúť žiakovi všetky kompenzačné pomôcky, s ktorými dokáže samostatne pracovať.

Systém hodnotenia a klasifikácie žiaka

Žiaci sú hodnotení:

A. priebežne a celkovo,

B. slovné, známku alebo kombinované.

V návrhu na vysvedčenie sa slovné (*aktívne absolvoval/absolvoval/neabsolvoval*) hodnotia predmety - *Náboženská a etická výchova, predmety špeciálnopedagogickej podpory a voliteľné predmety.*

Žiaci sú počas celého školského roka v priebežnom i súhrnnom hodnotení klasifikovaní známku. Diktáty a pravopisné cvičenia sa známkujú iba v prípade, že o tom Centrum poradenstva a prevencie nerozhodlo inak. Pokiaľ žiak vykazuje stres či obavy pri overovaní vedomostí týmto spôsobom, je mu poskytnutá alternatíva doplnovacích diktátov a cvičení, kým sa jeho psychický stav nezlepší.

Ak nie je možné, v celkovom hodnotení, objektívne hodnotiť žiaka známku, je možné, po prerokovaní v pedagogickej rade, hodnotiť žiaka slovným hodnotením.

Stupnica hodnotenia diktátov a pravopisných cvičení

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

- rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu, napr.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba
- ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz
- každá chyba v interpunkcii sa počíta ako chyba iba raz. Ak chybné používanie interpunkcie vyplýva z diagnózy alebo z jeho oslabených oblastí, za chybu sa neoznačuje
- javy, ktoré sa žiaci nenaučili, sa nezarátavajú do chýb

Stupnica hodnotenia písomných prác a testov v ostatných predmetoch

100% - 90% - 1

89% - 80% - 2

79% - 50% - 3

49% - 30% - 4

29% - 0% - 5

Príloha č.1: Učebné osnovy vyučovacieho predmetu rozvoj manuálnych zručností

Rozvíjanie manuálnych zručností

| | |
|-------------------------------|----------------------------------|
| Názov predmetu | rozvíjanie manuálnych zručností |
| Ročník | piaty/šiesty/siedmy/ôsmy/deviaty |
| Časový rozsah výučby týždenný | 1 / 1 / 1 / 1 / 1 |
| Škola (názov, adresa) | ZŠ, Tešedíkova 3, Košice -Barca |
| Stupeň vzdelania | nižšie sekundárne – ISCED 2 |
| Dĺžka štúdia | päťročná |
| Forma štúdia | denná |
| Vyučovací jazyk | slovenský jazyk |

Charakteristika predmetu

Predmet rozvíjanie manuálnych zručností zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Keďže prioritnou skupinou nášho prístupu sú žiaci s poruchou aktivity a pozornosti a z toho vyplývajúce určité špecifiká pre prácu s touto skupinou.

Vzdelávací program v nadväznosti na príslušné štátne vzdelávacie programy predstavuje východisko a záväzný dokument pre vytvorenie školských vzdelávacích programov v školách a školských zariadeniach, kde sú žiaci s poruchou aktivity a pozornosti vzdelávaní.

Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiaka s poruchou aktivity a pozornosti. Preto je ideálne pracovať s 3 – 5 člennou skupinou, z hľadiska zabezpečenia bezpečnostných pravidiel vzhľadom na nepredvídateľné, impulzívne a hyperaktívne správanie jednotlivých žiakov. Žiaci pracujú pod neustálym pedagogickým dozorom, keďže pracujú s ostrými, ťažkými, tvrdými materiálmi a nástrojmi kde tento predmet učia dvaja spolupracujúci učitelia, usilujúci sa o zjednotenie tém a ich prepojenie s praxou. Praktické činnosti sú pre týchto žiakov veľmi dôležité vzhľadom na ich profesionálnu orientáciu a uplatnenie sa v praxi. Väčšina žiakov po ukončení deviateho ročníka sa orientuje na odbory zamerané na fyzickú prácu.

Ciele predmetu vychádzajú z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Rozvíjanie manuálnych zručností sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým

sa odlišuje od ostatných predmetov a vzdelávacích oblastí. Predstavuje určitú protiváhu k ostatným predmetom. Predmet je založený na tvorivej spolupráci žiakov a rozvoji estetického citenia.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu je osvojovanie si návykov pracovať bezpečne a schopnosť analyzovať možné riziká pri práci s rôznymi materiálmi a nástrojmi. Okrem iného sa majú žiaci naučiť i základom hospodárskych a komerčných zručností.

Mali by teda získať vedomosti a zručnosti na to aby dokázali zhotoviť jednoduché výkresy a aby ich vedeli zároveň aj čítať. Žiak by mal získať schopnosť sám vedieť popísať jednotlivé etapy vzniku nejakého výrobku, pri ktorom by mal byť schopný čítať určité druhy technických návodov a podľa nich zhotoviť výrobok. Sú to totiž pre bežný život žiakov veľmi dôležité informácie.

Cieľom je pripraviť žiakov na život v praxi a na to, aby sa v budúcnosti dokázali uplatniť na trhu práce.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- rozvíjať podnikateľské, estetické a účelové myslenie
- chápať potrebu recyklácie materiálov a produktov
- uplatňovať autentické a objektívne poznanie okolitého sveta
- orientovať sa v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce
- osvojiť potrebné poznatky a zručnosti významné pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu
- tvoriť, prijímať, vyhľadávať, spracovať informácie
- zodpovedať za kvalitu svojich a spoločných výsledkov práce
- kooperovať v skupine
- tolerovať odlišnosti jednotlivcov
- diskutovať a viesť diskusiu o postupe práce
- vytvárať primeranú sebadôveru

Kľúčové kompetencie

Žiak:

- pozná viac druhov rastlín
- pozná ich nároky na životné podmienky
- vie správne ošetrovať pestované druhy rastlín
- pozná vlastnosti papiera, dokáže s ním pracovať
- pozná vlastnosti dreva pozorovaním, triedením, experimentovaním
- dokáže pracovať s drevom, drôtom, hlinou a modelovacou hmotou
- pozná zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žijeme
- pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry a iné kultúry v oblasti ľudových tradícií
- pozná základné symboly pri technickom náčrte
- vie urobiť technický náčrt, vie podľa neho zhotoviť konkrétny výrobok
- pozná vlastnosti textílií
- má pracovné zručnosti pri práci s textilom
- vie vytvoriť jednoduchý výrobok z textílie

- pozná historické a moderné komunikačné prostriedky a vie ich využívať
- dokáže prezentovať nadobudnuté vedomosti

Obsah predmetu

5.ročník:

| Tematický celok | Obsahový štandard | Výkonový štandard | Uplatnené prierezové témy |
|---|-------------------|--|---------------------------|
| Tvorivé využitie technických materiálov. 11 hod. | Papier a kartón | Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej fantázie . Vedieť ako sa strihá, trhá, skladá, lepí papier. Vytvárať priestorové a kruhové vystrihovačky, skladať origami podľa náčrtu, koláž z kartónu, baliť darčeky a knihy | OaSR EV |
| | Textil | Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti. Skúmať vlastností textílií, stehy na výšivkách. Vytvárať výrobky s prvými stehmi, námetmi vyšívania s detskými motívami, ľudovej kultúry | OaSR |
| Tvorba z prírodných materiálov. 14 hod. | Kameň | Vedieť tvorivo pracovať s kameňom pri požití farieb a vlastnej fantázie – obrázkov, mozaika. | RGV MUV |
| | Listy, hlina | Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Vedieť vytvoriť vlastný model a navrhnuť optimálne modely z hľadiska konštrukčného, | OaSR |

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
 Diagnostické triedy základnej školy
 Školský vzdelávací program

| | | | |
|---|----------------------------|--|-------------|
| | | technologického, ekonomického a estetického. | |
| | Vlna, koráliky | Vedieť zhotoviť vlastný model podľa návodu. Porozumenie technickému návodu. | OZZ EV |
| | Iné prírodné materiály | Tvorba vlastných výrobkov s využitím rôznych techník – lepenie, rezanie, vrtanie, brúsenie. Osvojovať si pravidlá bezpečnosti práce. | EV OZZ |
| | Koráliky | Podľa návodu zhotoviť vlastný výrobok. | OaSR MEV |
| | Quilling | Úvod do techniky quillingu a tvorba modelov podľa návodu. | DV OZZ |
| Tvorba so sušenými prírodnými materiálmi. 4 hod. | Sušené kvety, trávy | Tvorba ikeban, obrazov a estetických výrobkov. | EV MEV |
| | Suché konáriky, listy | Tvorba vlastných výrobkov s využívaním tvorivých techník. | OZZ |
| | Vonkajšie okrasné rastliny | Poznať viac druhov vonkajších okrasných rastlín. Vedieť ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Dopestovať okrasné rastliny. Vedieť pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojovať si postupy bezpečnej práce. | EV OaSR |
| | Aranžovanie kvetov a | Poznať vybrané druhy rastlín vhodné na | OaSR |

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
 Diagnostické triedy základnej školy
 Školský vzdelávací program

| | | | | |
|--|---|--|--------------------------|--|
| | doplnkovej zelene do váz a plochých misiek Viazanie kytíc, ošetrovanie rezaných kvetov | aranžovanie. základné aranžovania. | Poznať pravidlá | |
| Ľudové tradície a remeslá. 4 hod. | Ľudové tradície | Poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia, krajiny, v ktorej žijeme. Poznať význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry. Spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií. | RLK MUV RGaTEK | |
| | Vianočné tradície | Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. | RGV OaSR | |
| | Veľkonočné sviatky. | Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. | RLK OaSR | |
| | Ľudové remeslá vlastného regiónu. | Skúmať históriu regiónu. | RGV OaSR | |
| | Zhotovenie produktov starých ľudových remesiel. | Zhotoviť produkt starých remesiel. | RLK MUV | |

6.ročník:

| Tematický celok | Obsahový štandard | Výkonový štandard | Uplatnené prierezové témy |
|---------------------------------------|------------------------------------|--|---------------------------|
| Servítková technika – dekupáž. | Základy práce technikou – dekupáž. | Získanie zručností a pracovných návykov. | EV TPaPZ |

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
 Diagnostické triedy základnej školy
 Školský vzdelávací program

| | | | |
|---|--|---|---------------|
| 10 hod. Tvorivé využitie technických materiálov. 10 hod. | Práca s rôznym druhom papiera, textilom, vlnou, platom, korálikmi. | Prezentácia zhotoveného výrobku. Získanie zručností a pracovných návykov. | RGV |
| Koráľkové techniky. 9 hod. | Praktická činnosť na zvolenom námete. | Získane zručností pri šití koráľkových šperkov. Prezentácia výrobkov. | TPaPZ OaSR |
| Ľudové tradície a remeslá. 4 hod. | Vianočné tradície . | Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. | RGV MU |
| | Veľkonočné sviatky. | Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. | RGaTLK |

7.ročník:

| Tematický celok | Obsahový štandard | Výkonový štandard | Uplatnené prierezové témy |
|---|---------------------------------------|--|----------------------------------|
| Tvorba s modelovacej hmoty FIMO. 10 hod. | Praktická činnosť na zvolenom námete. | Nadobudnutie zručností pri práci s modelovacou hmotou, rozvoj estetického cítenia pri zhotovovaní šperkov z modelovacej hmoty. Získanie zručností pri práci s odpadovým materiálom. Tvorba vlastného výrobku. | OaSR, EV |

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
 Diagnostické triedy základnej školy
 Školský vzdelávací program

8. a 9. ročník:

| Tematický celok | Obsahový štandard | Výkonový štandard | Uplatnené prierezové témy |
|---|--|---|---------------------------|
| Tvorba s využívaním rôznych materiálov a techník. 8 hod. | Drevo, kameň, vlna, šnúrky, koráliky a iné technické materiály | Prakticky si precvičiť a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov, plastov. | EV OaSR |
| Patchwork z papiera a textilu. 6 hod. | Tvorba rôznych obrazcov z textilu a papiera. | Osvojiť si rôzne tvorivé techniky – strihanie, šitie, žehlenie, lepenie. | |
| Servítková technika – dekupáž. 7 hod. | Ozdoba rôznych predmetov servítkovou technikou. | Osvojiť si základy servítkovej techniky, nadobudnutie zručností pri práci so servítkou a lepidlom. Prezentácia výrobkov. | EV EV, FG |
| Technika pergamano. 8 hod. | Praktická činnosť – papierová krajka. | Získanie základných zručností pri tvorbe vlastného výrobku z papierovej krajky. Prezentácia výrobkov | TPaPZ TPaPZ |
| Ľudové tradície a remeslá. 4 hod | Vianočné tradície. | Poznať význam Vianoc. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. | RVaTLK |
| | Veľkonočné sviatky. | Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Poznať význam Veľkej noci. Zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. | RgV |

Medzipredmetové vzťahy

Matematika, fyzika, chémia, biológia, informatika, geografia.

Prierezové témy

Osobný a sociálny rozvoj - OsSR

- Tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, grafická komunikácia, materiály a technológie, elektrická energia, technika – domácnosť- bezpečnosť:
- Porozumieť sebe a iným.
- Získavať pozitívny postoj k sebe a druhým.
- Zvládať vlastné správanie.
- Formovať dobré medziľudské vzťahy v triede i mimo nej.
- Rozvíjať zručnosti komunikácie a spolupráce.
- Získať základné sociálne zručnosti pre riešenie rôznych situácií.
- Uplatňovať základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania sa v každodennom živote.

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti - TPaPZ

- Grafická komunikácia, elektrická energia:
- Komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi.
- Riešiť problémy, spolupracovať v skupine.
- Prezentovať prácu skupiny a sám seba.
- Vypracovať si harmonogram prác-
- Získať a spracovať potrebné informácie.
- Prezentovať svoju prácu písomne, verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Enviromentálna výchova - EV

- Tvorivé využitie technických materiálov, základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, človek a technika, materiály a technológie, elektrická energia, technika – domácnosť- bezpečnosť:
- Chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím.
- Poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudstva a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta.
- Pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť.
- Rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia.

Multikultúrna výchova - MUV

- Základy konštruovania, ľudové tradície a remeslá, grafická komunikácia, materiály a technológie, elektrická energia:
- Prijímať druhého ako jedinca s rovnakými právami, uvedomovať si, že všetky etnické skupiny a kultúry sú rovnocenné a žiadna nie je nadradená inej.

- Rozvíjať schopnosť spoznávať a tolerovať odlišnosti iných národnostných, etnických, náboženských, sociálnych skupín a spolupracovať s príslušníkmi skupín.
- Osvojiť si znalosti o rôznych etnických a kultúrnych skupinách žijúcich v SR.
- Vnímať seba ako občana, ktorý sa aktívne podieľa na utváraní vzťahu spoločnosti k minoritným skupinám.
- Uplatňovať svoje práva a rešpektovať práva druhých.
- Uvedomovať si možné dopady verbálnych a neverbálnych prejavov.

Mediálna výchova - MeV

- Základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, elektrická energia:
- Osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktami.
- Zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.
- Využívať vlastnú slobodu pri výbere mediálnych produktov a uvedomovať si z toho vyplývajúcu zodpovednosť

Dopravná výchova - DV

- Základy konštruovania:
- Pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými predpismi.
- Formovať vedomie v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde na dopravných prostriedkoch.
- Zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli.
- Uvedomovať si význam technických prostriedkov dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Ochrana života a zdravia - OZaZ

- Základy konštruovania, starostlivosť o životné prostredie, stravovanie a príprava jedál:
- Získať vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti.
- Zvládnuť základy prvej pomoci.
- Osvojiť si bezpečnostné pravidlá a požiarne predpisy platiace v škole.
- Používať správne držanie tela a udržiavať poriadok pri práci.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra - RVaTEK

- Základy konštruovania, stravovanie a príprava jedál, ľudové tradície a remeslá:
- Vytvárať a rozvíjať cit ku krásam svojho regiónu, k jeho prírode, ľudovému umeniu.
- Spoznávať kultúrne dedičstvo našich predkov.
- Regionálne kultúrne tradície zdroj identity regiónu.

Finančná gramotnosť - FG

- Človek a technika, technika – domácnosť- bezpečnosť. technika – domácnosť- bezpečnosť:
- Nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie.
- Poznať základné pravidlá riadenia financií.
- Efektívne používať finančné prostriedky.
- Zveľaďovať a chrániť majetok.
- Vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie.
- Porozumieť základným pojmom v oblasti finančnictva a sveta peňazí.

Vyučovacie metódy, formy a stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zamerané na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľa vyučovacej hodiny, od materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť motivačné metódy, ako je motivačné rozprávanie (približovanie obsahu učenia), motivačný rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), motivačný problém (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), motivačnú demonštráciu (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), vysvetľovanie (logické systematické sprostredkovanie učiva), rozhovor (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), demonštračná metóda (demonštrácia obrazov), pozorovanie (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), manipulácia s predmetmi (práca so symbolom, didaktická hra). Významné miesto majú praktické aktivity.

Učebné zdroje

Ivan Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5.až 9. ročník základných škôl.

Prínosom pri vyučovaní je používanie, PC, internetu, prezentácii, využívanie názorných učebných prostriedkov (články vystrihnuté z časopisov, obrazy ,fotografie,).

Príloha č.2: Učebné osnovy vyučovacieho predmetu Pohybové hry

Pohybové hry

| | |
|--------------------------------------|---------------------------------------|
| Názov predmetu | Pohybové hry |
| Ročník | piaty/siedmy/deviaty |
| Časový rozsah výučby týždenný | 1/1/1 |
| Škola | ZŠ, Tešedíkova 3, Košice-Barca |
| Stupeň vzdelania | nižšie stredné - ISCED 2 |
| Dĺžka štúdia | päťročná |
| Forma štúdia | denná |
| Vyučovací jazyk | slovenský jazyk |

Charakteristika predmetu

Predmet pohybové hry poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

Ciele predmetu

Všeobecným cieľom pohybových hier ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite.

Obsah predmetu

Zabezpečenie uvedených kompetencií sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu, ktorý tvoria základné poznatky o význame pohybových aktivít pre zdravie, prevenciu ochorení, správnej životosprávy, športovej činnosti a jej organizovaní, pohybovej výkonnosti a jej hodnotení a pohybové prostriedky.

6., 7., 9. ročník

| Tematický celok | Obsahový štandard | Výkonový štandard | Uplatnené prierezové témy |
|-------------------------------------|--|---|----------------------------------|
| Kondičná príprava 9 hod. | Rozcvička a jej vplyv na zdravie Cvičenie vlastnou váhou Cvičenie so záťažou Izolované cviky -tlak v ľahu na lavičke -tricepsový ťah na kladke -predkopávanie v sede -zakopávanie v sede Strečing -technika strečingu a jeho význam pre športovca -technika zahrievacích cvikov (tlak , ťah) - cviky na prázdno | -poznať zásady a pravidlá pri posilňovaní - poznať skupinu posilňovacích cvikov a vedieť ich vplyv na danú sval.skupinu -poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, | OaSR MUV MEV OZZ |
| Basketbal 8 hod. | - HČJ, HK - Utočné kombinácie / Obranné kombinácie -Hra - herný výkon | -v hre uplatniť techniku základných HČJ a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu zapisovateľa, časomerača | OaSR OZZ |
| Volejbal 8 hod. | HČJ, HK, HS Hra | -vedieť prakticky ukázať, v hre Uplatniť techniku základných | OaSR MUV MEV |

Liečebno – výchovné sanatórium, Tešedíkova 3, Košice – Barca
 Diagnostické triedy základnej školy
 Školský vzdelávací program

| | | | |
|--------------------------|----------------|--|---------------------------|
| | | <p>herných činností jednotlivca a využiť HK a HS.</p> <p>-vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>-vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,</p> <p>-vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača</p> <p>-vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho športového výkonu a aj výkonu družstva.</p> | OZZ |
| Futbal 9 hod. | HČJ, HK Hra | <p>-v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy,</p> <p>-vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>-vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím,</p> <p>-vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača</p> <p>-vedieť posúdiť reálnu hodnotu individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p> | OaSR MUV MEV OZZ |

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy

Sú totožné ako medzipredmetové vzťahy a prierezové témy v učebných osnovách vyuč. predmetu telesná a športová výchova nižšieho stredného vzdelávania.

Vyučovacie metódy a formy práce

Výučba predmetu Pohybové hry má byť zaujímavá a pestrá. Má žiakov učiť o význame pohybovej aktivity ako nepostrádateľný prostriedok pre optimálne upevnenie fyzického a duševného zdravia, a tým i pre plnohodnotný život v náročných a permanentne meniacich sa spoločenských podmienkach

Metódy a formy práce.

- obrazová metóda,
- analytická – každý prvok pomenovať, ukázať aj s použitím demonštrátora, popísať a samostatne precvičovať
- syntetická – po zvládnutí všetkých prvkov ich postupne spájať do komplexného celku,
- samostatné precvičovanie,
- kolektívne precvičovanie,
- skupinové precvičovanie,
- video.